

Jäsenkirje 1/2013

Johtokunta 2013

Puheenjohtaja

Brita-Liisa Joutsen, gsm +358 40 768 1263
 bjoutsen@hotmail.com

Varapuheenjohtaja

Marja Salmelin
 marja.salmelin@fi.issworld.com

Sihteeri

Mari Skyttä-Koskinen
 mari.skytta-koskinen@sok.fi

Taloudenhoitaja

Pauliina Melamies
 pauliina.melamies@kolumbus.fi

Jäsen

Leena Savisalo
 leena.savisalo@gmail.com

Tiedottaja

Sirpa Hara, gsm +358 40 707 7019
 sirpahelenahara@gmail.com

Tässä tiedotteessa:

- **Puheenjohtajalta**
 - **Maailman kotitalous päivänä seminaari** s. 2-4
 - **Uusien Cotesin johtokunnan jäsenten esittely** s. 5
- Tulevaa ohjelmistoa:
- **Synttäriturnee Tukholmaan** s. 6
 - **Espoon Kaupunginteatterissa *Esitystalous 2.*** -näytelmä s.7

Puheenjohtajalta

Vuosi on vierähtänyt niin pitkälle, että 20.3. kevätpäiväntasaus on jo ohitettu. Pääsemme kohta seuramaan kevään kohinaa ja luonnon muutosta runsaan lumen jälkeen. Pääkaupunkiseudullakin on päästy nauttimaan hyvästä yli 500 km latuverkostosta ja harrastettu vilkkaasti muitakin talvilajeja.

Kuluva vuosi on merkittävä. **Yhdistyksemme täyttää seesteiset 60 vuotta.** Juhlan pitopaikaksi on valittu laivaristeily Tukholmaan iki-ihanassa Turun saaristossa uudella risteilyaluksella. Toivotan tervetulleeksi jäseniä mukaan muistelemaan menneitä ja suunnittelemaan tulevaa!

Kaipaamme Cotesin historiikkia varten eri vuosikymmenien tapahtumista muistoja ja kuvamateriaalia.

Jos Sinulta löytyy ”muisteloita” niin tehdään niistä yhteistä lähihistoriaa. Voit ottaa yhteyttä joko minuun tai tiedottajaamme Sirpaan.

Lokakuussa menemme katsomaan huippusuositun näytelmään, voit jo nyt tehdä kauttamme lippuvarauksen.

Parasta pääsiäisenäikää ja maistuvia herkkuja!

Kevätterveisin
 Brita-Liisa

M

ailman kotitalous päivänä Tehdään yhdessä – kotitaloudet, arki ja jaksaminen seminaarin antia

Taloudelliset ja psykososiaaliset ongelmat kasaantuvat syrjäytymisessä - ihminen menettää uskonsa. Koettujen ongelmien vuoksi toivottomuus ja avuttomuuden tunteen ylitsepääsemättömyys lamauttaa. Kuitenkin syrjäytymisen ja syrjäytymisriskien tarkastelu eri tasoilla tuottaa erilaisia selitysmalleja ja ratkaisuja. Parasta tukea ja vinkkejä antavat vertaisryhmät.

Seminaari tilaisuudessa, Helsingin yliopiston Tiedekulmassa, myönnettiin **Suomalaisen ruokakulttuurin vaalimisesta** arvostetut palkinnot **Ann-Mari Syväniemelle** ja **Seija Varilalle**. Palkinnon suuruus on à 3.000 €.

Kuva 1. ”Jaakko ja palkitut tytöt” 13.3. Alfred Kordelinin säätiön **Jaakko Kolmosen rahaston** vuosittain myöntämän tunnustuksen vastaanottivat Ann-Mari Syväniemi (vas.) MTK:n ruokakulttuuri-asiamies ja Seija Varila (oik.) kotitalousneuvoja Keski-Pohjanmaan Maa- ja koti-talousnaisista.

- Kotimainen ruoka on tutkitusti turvallista.
- Suomessa käytetään muun muassa muuta maailmaa vähemmän kasvin suojeluaineita.
- Tuotantoeläimiä lääkitään vain silloin, kun ne ovat sairaita ja tarvitsevat lääkkeitä.
- Muualla maailmassa eläinten rehujen seassa annetaan antibiootteja.
- Suomi on toinen maailman salmonellavapaista maista.
- Kanamunan voi syödä raakana ja kakkutaikinaa voi tarjota lapsille.

Lähde: MTK:n ruokakulttuuriasiamies Anni-Mari Syväniemi

Erikoistutkija **Anja-Riitta Lehtinen**, Kuluttajatutkimuskeskuksesta, kertoi **viitebudjeteista kotitalouden hallinnan apuvälineenä**. Tämä antaa aineksia julkiseen keskusteluun osoittamalla konkreettisesti, mitä rahalla saa. Toivomme, että tutkimus herättää keskustelua siitä, mitä perusturvan tulisi todellisuudessa ja konkreettisesti sisältää. Viitebudjeteissa on kyse yhteiskunnan jäsenenä toimimisesta, eikä ainoastaan hengissä pysymisestä. Laaditun viitebudjetin avulla ei ole määritetty köyhyysrajaa, mutta jos kulutus on sen alapuolella, niin kotitaloudella ei ole resursseja toimia ja osallistua. Vahvan tuen näille arvioille antaa tutkimuksessa mukana olleiden kuluttajien käsitykset kohtuullisen minimimukaisesta elämästä. Kuluttajien mukana olo on laajentanut ja konkretisoinut erilaisista vaihtoehdoista johtuvia kustannuksia. Viitebudjetteihin vaikuttavat epäsuorasti yhteiskunnan muut rakenteet, esimerkiksi hyvät julkiset palvelut, jotka myös lisäävät toimintamahdollisuuksia. Budjetit voivat olla tällöin hinnaltaan tai tasoltaan alhaisempia. (Storms 2009.)

Nyky-yhteiskunnassa ihmisen on saatava ravitsevaa ruokaa, saada osallistua ja elää ihmisarvoisesti elämäntilanteen mukaisesti. Guion (2009) mukaan aineellisen puutteen näkökulman toi nykyisenkaltaiseen köyhyystutkimukseen Peter Townsend (1979). Köyhyys määritellään ulkopuolisuutena säällisenä pidetylle elämäntavalle.

Kyvyttömyys perustarpeiden tyydyttämiseen koetaan puutteena. Onko sinulla varaa syödä lihaa tai kalaa joka toinen päivä? Jos ei ole, saatat olla virallisesti köyhä. EU määrittelee köyhyyttä kriteerin avulla, joista yksi liittyy ruoan laatuun. Esimerkkeinä laajennuksesta ovat auton käyttömahdollisuus ja viikon loma kodin ulkopuolella. (Katso sivun 4 taulukko 1. aineellisen puutteen indikaattorit.)

Köyhyyden mittaaminen on haastavaa

Euroopan unioni on määritellyt deprivatioindikaattoreita, joiden mukaan taloudellista niukkuutta koetaan, jos ei ole varaa seuraaviin asioihin: yllättävät menot, kodin ulkopuolella vietetty viikon loma vuosittain, vuokran tai asuntolainan maksu, liha-, kala- tai kana-ateria joka toinen päivä ja asunnon lämmitys. Lisäksi koetaan niukkuutta, jollei ole varaa pesukoneeseen, televisioon, puhelimeen ja autoon (Guio 2009.) Indikaattorin yhtenä ongelmana onkin valittujen ulottuvuuksien vertailtavuus. Indikaattorissa ovat mukana esimerkiksi auto ja kengät samalla painoarvolla. Käsitteenä syrjäytyminen merkitsee terveydessä, elintasossa, koulutuksessa, elinympäristössä, työelämässä tai sosiaalisissa suhteissa koskevaa huono-osaisuutta. EU:ssa köyhyyden määritelmän on operationalisoitu konkreettiseksi aineellisen puutteen mittariksi.

Kuluttajaekonomian tohtorikoulutettava, **Sari Mäki** kertoi **köyhyyden kokemuksista ja selviytymiskeinoista**.

Lapsiperheiden köyhyys on yleistynyt ja myös yksin asuvilla työttömillä, opiskelijoilla ja epätyypillistä työtä tekevilla on riski köyhyyteen Suomessa. Köyhyys ymmärretään Suomen kaltaisessa teollistuneessa maassa yleensä suhteellisen köyhyytenä. Suomessa suhteellinen köyhyysraja on 60 % keskimääräisestä kotitalouksien tulotasosta. Suhteellinen köyhyys tarkoittaa sitä, että ihminen ei pysty elämään ympäröivässä yhteiskunnassa

vallitsevalla tavalla. Ihminen ei siis kykene saavuttamaan yhteiskunnassa odotettua, yleisesti hyväksyttyä vähimmäiselintasoja taloudellisen puutteen vuoksi. EU:n strategisena tavoitteena on vähentää suhteellisessa köyhyydessä ja syrjäytymisvaarassa elävien määrää merkittävästi vuoteen 2020 mennessä. Myös Suomi laatii kansallisen suunnitelman, jonka tarkoituksena on parantaa ensisijassa pienituloisten, syrjäytyneiden ja työttömien asemaa sekä vähentää lapsiperheiden köyhyyttä.

Yliopistonlehtori, FT **Pirjo Korvela**, esitelmöi **lapsiperheiden arjen ajelehtimisestä**. Korvela toteaa ”lapsiperheellä arki ei aina ole hallussa julkisesta avusta huolimatta – tuolloin on syytä miettiä tehdäänkö perhe-työssä jotain väärin.” Perheen arkin saattaa olla pysähtyneisyyden tilassa, jolloin siirtymävaiheet puuttuvat. Esimerkiksi ruokarytmit, rutiinit ja käytännöt ovat hukassa. Vanhemmat puoltavat harrastuksia lapsen valmentautumisena tulevaa varten. Kuitenkin useat harrastukset pirstaloivat perheen yhteiselämää, jolloin lapsen tarpeita ei osata eikä huomata tulkita.

Hankekoordinaattori **Päivi Känsälä** Marttaliitosta kertoi aiheesta **koitutuvat vangit ja arjen taidot**. Suosituille kotitalouskursseille on suuri kysyntä erityisryhmien osalta.

Puheenjohtaja **Silja Peippo** Naistenkartano ry:stä käsitteli aihetta **minuus hukassa, voimat lopussa – apua naisen pahaan oloon**. Elämän muutostilanteessa ei aina löydy sopivaa tukiverkkoa, siksi tarvitaankin lisää matalankynnyksen vertaisryhmiä. Tästä hyvänä esimerkkinä on Naistenkartanon NOVAT-vertaisryhmät, joihin voi hakeutua jokainen, joka haluaa pohtia elämäänsä ja käsitellä sellaisia asioita, joita ei ole ollut aiemmin mahdollisuus työstää. Ryhmään tulo ei edellytä mitään konkreettista riippuvuutta tai ongelmaa. Ryhmän avulla on kuitenkin mahdollista päästä eroon elämään haitallisesti vaikuttavasta riippuvuudesta, joka voi olla kemiallinen, pakonomainen käyttäytymis-

malli (liiallinen kiltteys, miellyttämisenhalu, syyllisyys), ruoka tai toinen ihminen.

Lähihoitaja **Suodo Jama**, AVO ry:n puheenjohtaja kirjoitti seuranneensa somalisivustoa, jossa käsiteltiin somalimaanmuuttajien syrjäytymistä. ”Juuri maahan muuttaneet somalit eivät halua olla yhteydessä valtaväestöön eikä edes Suomessa syntyneisiin somaleihin, koska pelätään sulautumista. Suuri uhka on unohtaa oma kulttuurinsa ja alkuperänsä”. Suodo Jama perusti työtoverinsa kanssa kaksi ryhmää maahanmuuttajille: nuorten *Oma polku* ja perheen äideille *Kaunis arki* -ryhmät. Ryhmissä pohditaan mistä arjen hyvinvointi rakentuu ja jaetaan elämän-hallintaa helpottavia tietoja ja taitoja, miten voi itse vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa. Työpajoissa vierailevat ohjaajina eri käsitöiden taitajia. Näin suomen kieltä opitaan luontevasti ja hauskaasti. Esineistä ja ruoka-aineksista on tehty installaatioita ja fantasia maisemia.

Kuva 2. Leena Savisalo kertoi Suodo Jaman työstä ”Syrjäytymisen ilmeneminen monikulttuurisen naisten arjen kokemuksena”

Maailman kotitalouspäivän seminaarin järjesti FIN-IFHE ja Kotitalousopettajien liitto ry. Seminaariesitelmien oheismateriaalia löytyy <https://sites.google.com/site/finifhe/etusivu/toiminta/tehdään-yhdessä>

Teksti Sirpa Hara

Taulukko 1. Aineellisen puutteen indikaattorin vanhat ja uudet ulottuvuudet.

Lähde: Tilastokeskuksen Hyvinvointikatsauksessa 4/2012

Aineellisen puutteen indikaattorit	Vanha mittari	Uusi mittari
Ei pysty suoriutumaan yllättävistä menoista (menojen euroraja on määritelty kansallisesti)	X	X
Vaikeuksia maksaa ajallaan asuntolainan lyhennystä, vuokraa tai laskuja	X	X
Ei ole varaa lihaa, kalaa, kanaa tai vastaavaa kasvisvaihtoehtoa sisältävään ateriaan vähintään joka toinen päivä	X	X
Ei ole varaa pitää asuntoa riittävän lämpimänä	X	X
Ei ole varaa viikon lomaan joka vuosi kodin ulkopuolella	X	X
Ei ole varaa autoon	X	X
Ei ole varaa televisioon	X	
Ei ole varaa pesukoneeseen	X	
Ei ole varaa puhelimeen	X	
Ei ole varaa ostaa uusia huonekaluja kuluneiden tai rikki menneiden tilalle		X
Ei ole varaa ostaa joitakin uusia vaatteita kuluneiden tilalle		X
Ei ole varaa kaksiin sopiviin kenkiin		X
Ei ole varaa tavata ystäviä tai sukulaisia vähintään kerran kuukaudessa syömisen, kahvitelun tai vastaavan merkeissä		X
Ei ole varaa säännölliseen vapaa-ajan toimintaan kodin ulkopuolella, esimerkiksi kuntosalilla tai vastaavissa liikunta- ja urheilupaikoissa, elokuvissa, konserteissa, urheilukilpailuissa tai vastaavissa		X
Ei ole varaa käyttää viikoittain jonkin verran rahaa omiin menoihin niin, ettei rahan käytöstä tarvitse sopia kenenkään kanssa		X
Ei ole internetin käyttömahdollisuutta kotona henkilökohtaisiin tarkoituksiin, koska ei ole varaa.		X

Kuka olet ja mistä tulet?

Marja Salmelin, Espoosta. Asun Bungalow-talossa Nöykkiössä.

Perheeseen kuuluu mies ja kolme kotoa lähtenyttä aikuista poikaa sekä koira.

Mikä on mottosi?

”Kyllä järjestyy” ja toinen on ”mitä enemmän annat, sitä enemmän saat”

Millainen koulutus sinulla on?

MMM, pääaineena kodin teknologia.

Kuva 3. Marja Salmelin

Työskentelen ISS Palveluiden myyntiorganisaation Pro Sales-tiimissä myynnin projektipäällikkönä.

Millaisissa tehtävissä viihdyt?

Viihdyn työssä, joka yllättää ja jossa saa kehittää.

Kerro nykyisestä työstäsi ja mikä on hienointa?

Minusta hienointa edustaa työkokemusta ja välittää uusille, nuoremmille työntekijöille tietoa ja oppeja vuosien takaa. Muutenkin pidän työstäni, koska se on pitkälti vuorovaikutteista haasteiden ratkaisemistyötä.

Mitkä tilanteet stressaavat sinua?

Minua stressaa, jos yhteisissä projekteissa eri henkilöille vastuutetut asiat eivät hoidu aikatauluissa ja koko projekti viivästyy.

Mistä asioista pidät?

Minua auttaa toimintamalli ”vaihtaa lennossa” eli, jos tulee tilanne, että normaaliprosessi ei toimi.

Mitä harrastat? Mikä on intohimosi?

Liikuntaa, matkailua, puutarhanhoitoa, sisustamista, mökkeilyä.

Miten huolehdit jaksamisestasi?

Käyn 4-5 kertaa viikossa kuntosalilla, liikun koiran kanssa luonnossa, kotoilua, joka tutkitusti lisää hyvinvointia.

Minkä esityksen olet viimeksi katsonut?

Kävin katsomassa Kiviä taskussa, saman esityksen näin 12 v. sitten. Se naurattaa yhä.

Miten kehittäisit Cotesin toimintaa?

Mielestäni Cotesin toiminta on jäsenlähtöistä, jäsenistöä ja alaa kehittävää. Toivoisin lisää

aktiivisia jäseniä toimintaan.

Mitä terveisiä haluat lähettää?

Terveisiä kaikille opiskelukavereille vuosilta 69-76, tulkaa mukaan toimintaan!

T. *Marja*

Olen Mari Skyttä-Koskinen, kodin teknologi jo vuodesta 1990. Olen ollut oikeastaan koko työurani töissä SOK:lla.

”Ammatti” eli työnkuva on kyllä vaihtunut 6-7 vuoden välein. Olen ollut siinä onnellisessa tilanteessa, että olen päässyt vaihtamaan

edellisestä tehtävästä seuraaviin, mielenkiintoisiin hommiin, kun olen ollut siihen valmis. Viimeiset vuodet olen tehnyt prisma.fi verkko-

palvelua, ja jatkossa työni painottuu yleisemmin viestinnällisiin tehtäviin.

Kuva 4. Mari Skyttä-Koskinen

Kotona on rakas perheeni, mies ja kaksi lapsukaista (jotka eivät näin tarkemmin ajateltuna ihan lapsukaisia enää taida olla): 20-v. poika ja pian 19 täyttävä tytär. Nyt kun he eivät enää ole siinä iässä, että kaipaisivat tai huolisivat jatkuvaa hoivaa, voin irrottautua myös Cotes-hommiin. Ystävät ovat tärkeitä, selvä se. Töiden vastapainoksi zumbaan, salsaan ja harrastan intensiivisesti käsillä tekemistä. Jokapäiväinen neulonta-annos on saatava. Silloin, kun on enemmän aikaa levitellä tarvikkeita, teen koruja. Erityisen hauskaa on ollut tehdä helmetkin itse polymeerimassasta. Saan paljon iloa ja hyvää mieltä väreistä, ihanista materiaaleista ja siitä miltä ne tuntuvat, sekä harrastusten kautta löytyneistä ihmisistä. Itse tekemisen prosessi on tärkeä, ja on palkitsevaa saada aikaan konkreettista valmista – työelämässä ne elämykset ovat nykyään aika harvassa. Cotesin idea on minusta verkostoitumisessa ja yhdessäolossa - pienet ilot ovat elämässä tärkeitä, ja toivon, että jäsenet saavat niitä rippusen Cotesin kautta.

Terveisin *Mari*

Cotes ry:n 60-vuotis- synttäriturnee

Kuva vas.
Viking Linen uusi **M/S Viking Grace** kastettiin 13.1. Turun satamassa. Alus on maailman ensimmäinen suuri matkustaja-alus, joka käyttää nesteytettyä luonnonkaasua. Alus edustaa täysin uutta laivasukupolvea. Asiakaslähtöiset tuote- ja palvelukonseptit tarjoavat elämyksiä.

Seilaa elokuussa Tukholmaan

Ajankohta 23.- 24.8.2013

(1 yö ja 2 päivää)

Laiva aikataulu: 23.8 Turku-Tukholma
klo 20.55-06.30 m/s Viking Grace

Lentoaikataulu: 24.8 Tukholma-Helsinki
klo 20.40 - 22.35 (AY2650)

Alustava matkan hinta on 228 – 278€

Matkan hinnassa otetaan huomioon, jos et tarvitse junamatkaa tai paluulentoa.

Matkan hintaan sisältyy

Junaliput Helsinki-Turku (satama)
Laivamatka kahden hengen hytissä (Seaside)
Kolmen ruokalajin ala carte illallinen
Ala carte aamiainen
Lento Tukholma–Helsinki (Lentoverot ja lipunkirjoitusmaksut)
Tutustuminen **Moderna museet** kokoelmiin ja oppaan palvelut

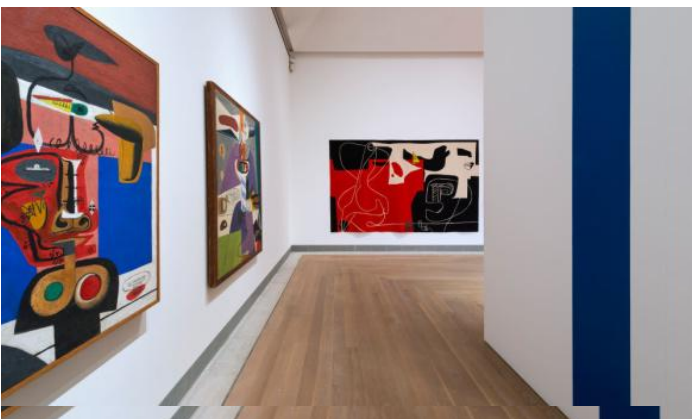
Lisäksi on vielä oheisohjelmaa!

Sitova ennakkoilmoittautuminen
6.5. mennessä
matkanjohtaja Pauliina Melamiehelle
pauliina.melamies@kolumbus.fi

Vuoden 2011 sisustusarkkitehti **Vertti Kivi** on johtanut Viking Grace sisäosien suunnittelua. Viking Line halusi risteilijästään hieman erilaisen kuin laivat yleensä. Erilaisilla tyylien kirjolla, retrosta hillittyyn eleganssiin syntyi näyttävä lopputulos!

Viking Grace laivalla on useita ravintoloita, kylpyläosasto, kaksikerroksinen Club Vogue -viihdekeskus.

Myös ympäristöystävällisyyteen on panostettu, joten punainen laiva on mitä vihrein.

Kuva vas.
Moderna museetin kokoelmassa on mm. Marcel Duchampin, Louise Bourgeois'n, Karl Isaksonin, Pablo Picasson, Salvador Dalín, Henri Matissen ja Robert Rauschenbergin avainteoksia, kuten myös uushankintoja nykytaiteilijoilta. Modernan taidekokoelmassa on teoksia vuodelta 1900 lähtien.

Kulttuuri-Cotes

Syksyn tulevaa ohjelmistoa

Espoon Kaupunginteatterissa
ESITYSTALOUS 2.
 Näytöspäivä **30.10.2013**

Juha Jokela on tehnyt jatko-osan suosituille *Esitystalous* -näytelmälle, joka sai ensi-iltansa Espoon kaupunginteatterissa vuonna 2010. Näytelmä käsitteli Suomen politiikkaa, taloutta ja mediaa sekä ruoti Espoon kaupungin kehittämishankkeita. "Kakkososassa viehättää pieni rikoksen maku", kertoo Jokela.

Juha Jokela (s.1970) on näytelmäkirjailija, käsikirjoittaja ja ohjaaja. Jokelan esikoisnäytelmä, Teatteri Jurkassa kantaesitetty, ylistetty *Mobile Horror* nosti Jokelan yhdeksi Suomen eturivin teatterintekijöistä. Hän sai vuonna 2008 Pohjoismaisen näytelmäkirjailijapalkinnon näytelmästään *Fundamentalisti*. Myös Espoon teatterissa ensi-illassa ollut *Esitystalous* on ollut suuri arvostelu- ja yleisömenestys.

Katso lyhyt traileri tästä [linkistä](http://www.espoonteatteri.fi/index.php?page=337)<http://www.espoonteatteri.fi/index.php?page=337>

Espoon Kaupunginteatterin sivuille <http://www.espoonteatteri.fi/index.php>

Liput eivät vielä ole yleisessä myynnissä.

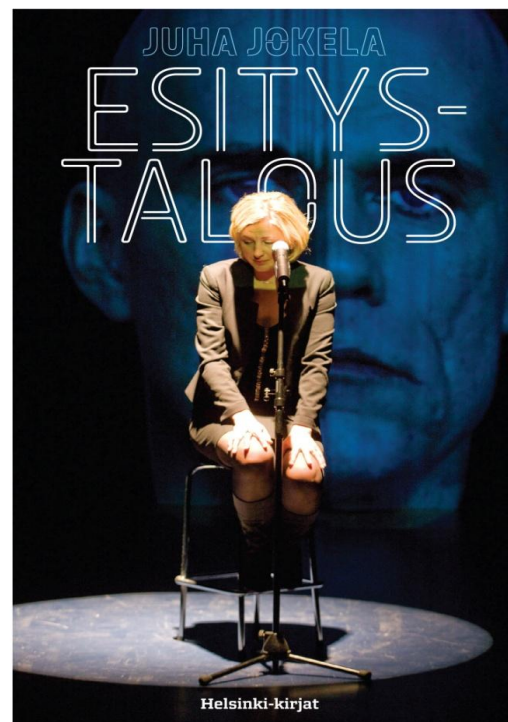
Tee lippuvarauksesi hintaan **30 €/kpl**
8.4. mennessä

Voit ottaa myös ystäviäsi mukaan.

Lisätietoja: Marja Salmelin
marja.salmelin@fi.issworld.com

Tee **varaus** tästä linkistä!

<https://www.webpolsurveys.com/Answer/SurveyParticipation.aspx?SDID=Fin633922&SID=e953cbdf-8fd3-4601-8bdc-866c39782471&dy=789497422>

Kuva 7. Juha Jokelan *Esitystalous* on kirjana enemmän kuin paperille painettu hitti-näytelmä. Se on kolme osaa sisältävä teoskokonaisuus, joka toimii esimerkkinä uudeltaisesta, aiempaa hanakammin kulttuuriministeriön tavoitteisiin kurottavasta teatteritaiteesta. Kirja ilmestyi elokuussa 2010.